Lasi. Vērtē. Analizē

Bāriņtiesas pakalpojumi pēc ATR.

Plašs funkciju un kompetenču spektrs

AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA

Bāriņtiesas kompetenci un darbības principus nosaka Bāriņtiesu likums.

Bāriņtiesa aizstāv bērna vai aizgādnībā esošās personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības, veic nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu bērna audzināšanu un pienācīgu aprūpi ģimeniskā vidē, izskata iesniegumus un sūdzības par vecāka, aizbildņa, aizgādņa vai audžuģimenes rīcību, piedalās lietas izskatīšanā tiesā un sniedz tiesai atzinumu, ja likums nosaka vai tiesa atzīst bāriņtiesas piedalīšanos lietas izskatīšanā par nepieciešamu, sniedz tiesai informāciju, kurai ir nozīme lietā par personas rīcībspējas ierobežošanu, pagaidu aizgādnības nodibināšanu un rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu, sniedz palīdzību bērnam vai aizgādnībā esošajai personai, kura pēc palīdzības vērsusies bāriņtiesā, sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošanā, gādā par mantojuma apsardzību, veic apliecinājuma funkciju teritorijās, kurās nav notāru, kā arī veic citas Bāriņtiesu likumā noteiktās darbības.

Par situāciju novadā stāsta Madonas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja **OLGA ELSIŅA**.

— Notariālo darbību veikšana ir novada iedzīvotāju pieprasīts pakalpojums. Ikdienā bāriņtiesa sagatavo un apliecina pilnvaras, pirkuma un dāvinājuma līgumus, nostiprinājuma lūgumus, apliecina parakstu pareizību u. tml. Kā redzams, ikdienā bāriņtiesā notiek intensīvs darbs, pieņemam apmeklētājus, sniedzam konsultācijas par bāriņtiesas kompetencē esošiem jautājumiem. Savus amata pienākumus veicam godprātīgi un normatīvo aktu ietvaros.

— Kā ir mainījusies bāriņtiesas darbība pēc administratīvi teritoriālās reformas (ATR)?

— Bāriņtiesas vadību pārņēmu pēc ATR. Pēc tās Madonas novadam tika pievienotas Ērgļu, Cesvaines un Lubānas novada teritorijas. Līdz ar to izauga atbildības teritorija un attiecīgi pieauga darba apjoms. Jebkurā novada teritorijā ir problēmas, kuru risināšanā iesaistās arī bāriņtiesa.

— Jau gada sākumā izskanēja runas par iespējamiem grozījumiem Bāriņtiesu likumā, kas paredzētu atbrīvot bāriņtiesas no atsevišķām notariālām funkcijām.

— Jā, šādu grozījumu projekts ir sagatavots, tika skatīts Saeimā, taču pagaidām paliek bez virzības. Tika plānots, ka lielāko daļu no notariālām funkcijām varētu nodot notāriem, mums atstājot pašu minimumu, piemēram, pilnvaru sagatavošanu, parakstu apliecināšanu. Katru mēnesi atskaitāmies Tieslietu ministrijai par veikto notariālo darbību skaitu, veidiem. Dažu novadu bāriņtiesas piedalās pētījumā un līdz gada beigām neveic notariālās darbības. Tas viss tiek darīts ar mērķi, lai izprastu, kāds ir bāriņtiesu noslogojums notariālo darbību jomā, vai novadu iedzīvotāji vērsīsies pēc pakalpojuma pie notāriem, kur pakalpojuma izmaksas ir krietni augstākas, vai notāri ir gatavi šim darba apjomam gadījumā, ja bāriņtiesas tiks atbrīvotas no notariālo darbību veikšanas pienākuma.

Un tajā pašā laikā tiek analizēts jautājums par to, vai tiešām bāriņtiesām būtu arī turpmāk jāsniedz iedzīvotājiem juridiskā rakstura pakalpojumi, proti, līgumu, pilnvaru, nostiprinājuma lūgumu sagatavošana un apliecināšana, jo tomēr primārais bāriņtiesu uzdevums ir nevis juridisko pakalpojumu sniegšana, bet bērnu un aizgādnībā esošo personu interešu aizstāvība.

Viedokļi šajā jautājumā dalās. No vienas puses būtu labi, ja šie pakalpojumi bāriņtiesai nebūtu jāsniedz, jo tas būtiski atvieglotu mūsu darbu, vairāk varētu veltīt laiku mūsu citiem pamatuzdevumiem — tur, kur mūsu iesaiste un palīdzība ir akūti nepieciešama. No otras puses, mūsu veicamo notariālo darbību pakalpojums izmaksā krietni mazāk, ja to pašu sagatavo un apliecina notārs, pakalpojums izmaksā 3—5 reizes vairāk, atkarībā no pakalpojuma veida. Piemēram, pilnvaras izgatavošana un apliecināšana bāriņtiesā izmaksās klientam 7 eiro, bet pie notāra — 18 eiro. Protams, ne katrs var atļauties pakalpojumu saņemt pie notāra. Līdz ar to būtu svarīgi saglabāt novada iedzīvotājiem šādu iespēju. Bet tad šajā gadījumā ir jādomā par to, kā stiprināt bāriņtiesas iespējas šī pakalpojuma sniegšanai, jo ar esošiem resursiem un darba apjomiem bāriņtiesām šobrīd ir sarežģīti nodrošināt savlaicīgu un kvalitatīvu pakalpojumu sava novada iedzīvotājiem. Madonas novadā, pateicoties darbinieku iniciatīvai un veiksmīgai darba plānošanai, šādu pakalpojumu sniedzam operatīvi, neveidojoties rindai. Visticamāk, šogad risinājums šim jautājumam no valdības puses vēl joprojām netiks atrasts.

— Kā viens no iemesliem veikt grozījumus izskan runas par "cilvēkresursu krīzi" bāriņtiesās. Vai arī Madonas novadā trūkst darbinieki?

— Bāriņtiesu likums nosaka prasības bāriņtiesu priekšsēdētājam, vietniekam, bāriņtiesas loceklim. Ir noteikts vecuma ierobežojums, prasības izglītībai, darba pieredzei, tāpēc amatu kandidātu atlase ir sarežģīta. Šādu atlasi veic kandidātu atlases komisija atklātā konkursa ietvaros atbilstoši konkursa nolikuma prasībām. Tiek vērtēta kandidāta atbilstība gan likuma prasībām, gan atlases komisijas izvirzītajām prasībām. Atlases process ir sarežģīts, jo ir gadījumi, kad kandidāts atbilst likumā noteiktajām prasībām, taču pilnīgi vai daļēji neatbilst atlases komisijas izvirzītajām prasībām vai tieši otrādi. Šādos gadījumos, ja neizdodas atlasīt pretendentu, atkārtoti sludinām konkursu un veicam atlasi. Vairāk par gadu mums pietrūka divi darbinieki. Attiecīgi, visiem mums bija jāstrādā intensīvāk, ar lielāku darba apjomu, bija ļoti svarīgi nezaudēt darba kvalitāti un optimismu, ikdienā strādājot paaugstinātas intensitātes apstākļos ar lielu apjoma informāciju. Šobrīd vakances ir aizpildītas, strādājam pilnā sastāvā. Taču darba apjomi un prasības tikai pieaug, cilvēki pārvietojas, maina dzīvesvietas, palielinās bāriņtiesā ierosināmo administratīvo lietu skaits, gadījumi, kur bāriņtiesai ir jāpieņem lēmums, kļūst arvien sarežģītāki. Nenoliedzami, šajā darbā jābūt emocionāli stipram, gatavam ikdienā strādāt ar liela apjoma dokumentāciju paaugstinātās spriedzes apstākļos, pēc darba laika jāprot atslēgties no darba lietām, pilnvērtīgi atpūsties, lai turpinātu pilnvērtīgi pildīt amata pienākumus nākamajā darba dienā. Bāriņtiesā nekad nevar paredzēt, kā var sākties vai beigties darba diena. Katra situācija ir citādāka, katru reizi ir jārīkojas citādāk. Jābūt izturīgam pret apmeklētāju rupju uzvedību, negācijām, dusmu lēkmēm. Šādos apstākļos ir jāpieņem gan vienpersoniski, gan koleģiāli pamatoti lēmumi, saglabājot vēsu prātu un ievērojot vispārējās ētikas normas. Mēs darbojamies arī kā izmeklētāji, jo par konkrēto gadījumu jāzina pēc iespējas vairāk informācijas, lai varētu pieņemt pareizu lēmumu, izprast situāciju un rīkoties atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Lēmumu nevaram pieņemt, balstoties tikai uz savu situācijas uztveri. Mūsu pārziņā ir 21 teritorija un Madonas pilsēta. Katrs pagasts ir jāapkalpo ne tikai sniedzot notariālos apliecinājumus, bet arī veicot amata pamatpienākumus. Katrs novada pagasts tiek uzraudzīts. Viena bāriņtiesas locekļa pārziņā ir vismaz divi pagasti, katrā teritorijā ir nodrošināti pieņemšanas laiki vismaz divreiz nedēļā, pārējā laikā darbinieki dara savus ikdienas darbus — piedalās tiesas sēdēs, brauc ar bērniem uz ekspertīzēm, piedalās bērnu nopratināšanā, palīdz organizēt vecāku saskarsmi ar bērniem un vajadzības gadījumā piedalās saskarsmes procesā, pārbauda dzīvesvietas apstākļus, veic sarunu ar bērniem un ģimenes locekļiem, izskata sūdzības, rūpīgi izmeklējot katru gadījumu. Mūsu pieņemšanas laiki un kontakti ir pieejami mūsu mājas lapā *https://www.madona.lv/lat/madonas-novada-barintiesa*. Ņemot vērā mūsu darba specifiku, lūdzam respektēt mūsu lūgumu un uz konsultācijām pierakstīties iepriekš, lai varam plānot savu darbu.

— Šis ir darbs, kurā labus rezultātus var gūt, sadarbojoties ar citām iestādēm, iesaistoties arī sabiedrībai.

— Diemžēl ir dažādi gadījumi, tostarp ikdienā saskaramies ar situācijām, kad bērni nav pietiekami aprūpēti vai uzraudzīti. Primāri ar šādām ģimenēm veic darbu sociālais dienests. Bāriņtiesa iesaistās tad, kad ir konstatēts, ka vecāki vai bērnu likumiskie pārstāvji ar saviem pienākumiem netiek galā, nenodrošina bērnu aprūpi, audzināšanu un uzraudzību pietiekamā apjomā. Ierosinot administratīvo lietu, skatāmies, kādas ir problēmas, pieprasām nepieciešamo informāciju, izvērtējam, analizējam, sniedzam atbalstu. Sociālā dienesta rīcībā ir nepieciešamie resursi šāda atbalsta sniegšanai, piemēram, psihologa pakalpojums, smilšu terapija u. c. Ciešā sadarbībā ar sociālo dienestu tiek veikts darbs gan ar vecākiem, gan bērniem. Protams, cieši sadarbojamies ar izglītības iestādēm, pašvaldības Centrālās administrācijas Izglītības nodaļu, Valsts policiju, ārstniecības iestādēm. Uzsākām sadarbību arī ar Madonas novada pašvaldības policiju, kas ir labs atbalsts bāriņtiesas ikdienas darbos, piemēram, dodoties uz dzīvesvietu apstākļu pārbaudi vai izbraucot pie ģimenēm, kur notiek alkohola lietošana, strīdi un konflikti. Aktīvi sadarbojamies ar citām bāriņtiesām un sociālajiem dienestiem visā Latvijā, jo cilvēki maina dzīves vietas, cerot uz to, ka, mainot dzīvesvietu, šādi pazudīs no bāriņtiesas vai sociālā dienesta redzesloka. Nepazudīs, jo katrs novads atbild par saviem bērniem, un šāda starpinstitūciju sadarbība ir nepieciešama, lai arī turpmāk, dzīvojot citur, turpinātos sadarbība ar ģimenēm un bērniem, tiktu nodrošināts viss nepieciešamais atbalsts. Sadarbojamies ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju, Tieslietu ministriju, Labklājības ministriju, Tiesībsargu. Ikdienas darbi nebūtu veicami bez Madonas novada pašvaldības un pašvaldības sociālās aprūpes un rehabilitācijas centra "Ozoli" atbalsta. Cieši sadarbojamies ar ārpus ģimeņu atbalsta centriem, krīzes centriem, audžuģimenēm, aizbildņiem. Sadarbības partneru loks ir ļoti liels, un savstarpējs atbalsts ir nepieciešams vienmēr. Veiksmīgs darbs ir atkarīgs no mums visiem, no mūsu veiktā kopdarba.

— Kā līdzdarboties un iesaistīties var sabiedrība?

— Mēs regulāri aicinām sabiedrību nebūt vienaldzīgiem, neklusēt, zinot, ka kaimiņos dzīvojošiem bērniem un aizgādnībā esošām personām netiek nodrošināta atbilstošā aprūpe un/vai uzraudzība, vecāki bērnu klātbūtnē lieto alkoholu, strīdas, bērnu audzināšanā piemēro fizisku spēku. Lūdzam par šādiem gadījumiem informēt sociālo dienestu, bāriņtiesu, Valsts policiju. Pietiek ar vienu jūsu zvanu. Jebkura saņemta informācija nekavējoties tiks pārbaudīta, rīkosimies atkarībā no situācijas.

Pēc Administratīvi teritoriālās reformas Madonas novada bāriņtiesai tika pievienoti Ērgļi, Lubāna, Cesvaine un to pagasti. Šī gada sākumā kopējais iedzīvotāju skaits novadā — 29 623, nepilngadīgu bērnu skaits — 4890. Madonas novada bāriņtiesa šī gada deviņos mēnešos veikusi 906 notariālas darbības, sagatavoti 188 dokumentu projekti.

Grašu bērnu ciemata pieredze

INESE ELSIŅA

Cesvaines pagastā atrodas Grašu bērnu ciemats, kas sniedz ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumus bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem.

Šobrīd "Grašos" uzturas 20 bērni vecumā no 9 līdz 18 gadiem.

Uz jautājumu, vai Grašu bērni kādreiz tiek uzņemti viesģimenēs, nodibinājuma "Caritas Latvija" struktūrvienības "Grašu bērnu ciemats" vadītāja Sandra Stade atbild apstiprinoši. Te piebildīšu, ka atšķirībā no audžuģimenes, kurā bērns kādu laiku dzīvo, viesģimenē viņš tikai uz laiku viesojas, bet pamatā dzīvo bērnu aprūpes iestādē. Gan audžuģimenes, gan viesģimenes statusu piešķir bāriņtiesa.

— No mūsu bērniem viesģimenēs tiek uzņemti ļoti maz. Faktiski ir tikai viena viesģimene Latvijā — cilvēki, kas pazīst mūsu bērnus un ir gatavi viņus paņemt, — precīzē Grašu bērnu ciemata vadītāja. — Ik pa laikam saņemu telefona zvanus no citiem, kas it kā gribētu bērnu paņemt, it kā viesģimenes veidā, bet, kad vairāk aprunājos, ir skaidrs, ka cilvēks patiesībā vēlas adoptēt bērnu, tikai pirms tam grib viņu apskatīt, labāk iepazīt. Un tas nekādā veidā nav pareizi pret bērnu — viesģimenes statuss nebūtu izmantojams šādā veidā. Otra problēma ir tā, ka cilvēki atklāti saka, ka viņiem vajag klausīgu, mīlīgu bērnu. Tad atbildu, ka Grašos ir ļoti normāli bērni, kādi nu viņi ir, — klausīgi, dažreiz neklausīgi, pārsvarā pusaudži. Līdzko ieminos par pusaudžiem, tā zvanītājs ir noraidošs — nē, tad viņš nevarēs pieņemt. Grašos mazu bērnu šobrīd nav, un pusaudžus šie zvanītāji, pilnīgi svešie cilvēki, viesģimenē ņemt nevēlas. Vēlas mazus, klausīgus bērnus bez problēmām. Ļoti bieži šiem interesentiem ir aizmugures doma, ka viņi nākotnē gribētu adoptēt bērnu vai kļūt par audžuvecākiem, un runas par viesģimeni ir tikai aizsegs. Tas nav godīgi. Bērns jūt šādu nostāju, ar sesto prātu nojauš, ka viņu izvēlas, vērtē.

Pie Grašu bērniem viesojas Inese Zīle un viņas vadītie improvizatori.

Uz jautājumu, vai sabiedrība tomēr būtu jāmudina kļūt par viesģimeni, jārosina aizdomāties, ka viesģimenes statuss nav tik sarežģīts un grūts, un ka tādā veidā, izrādot cilvēcību, var bāra bērniem palīdzēt, Sandra Stade piekrīt: — To vēlams veicināt, bet tas ir pietiekami sarežģīti. Viesģimenei jāziedo savs laiks, bērnu jāpieņem, kāds viņš ir, jāuzaicina ciemos, ar viņu jādarbojas. Ja ģimenē jau ir bērni, var parādīties greizsirdība utt. Tāpēc katram pirms tam šāds solis būtu jāpārdomā. Savukārt, ja skatāmies no bērna puses (īpaši pusaudža vecumā) tas būtu ļoti jauki — aizbraukt pie kāda, izjust siltumu, pavērot attiecības ģimenē. Ir Grašos bērni, kas ik pa laikam dodas paciemoties pie saviem radiniekiem. Mums arvien ir arī dažas viesģimenes Francijā, kas ir liela vērtība un pie kurām ik pa laikam bērni aizbrauc.

Liela nozīme ir arī Grašu draugiem, piemēram, Siguldas katoļu draudzes pārstāvjiem, kas regulāri brauc ciemos pie visiem bērniem kopā. — Mums šādi draugi ir vairāki, — neslēpj Sandra Stade. — Jau izveidojusies lieliska sadarbības ar Siguldas draudzi un priesteri Rihardu Rasnaci, un vēl mums ir sadarbība ar madonieti Inesi Zīli, kura brauc uz Grašiem gan ar improvizācijas teātri, gan draugiem. Bērniem tas ļoti patīk, viņiem tas ir arī ļoti svarīgi. Visi, kas atbrauc atkārtoti, bērnu acīs ir īpaši, jo tad viņi paši jūtas novērtēti un vajadzīgi.

Lēmumam jābūt rūpīgi izsvērtam

ZANE BIKOVSKA

Liezēres pagastā mītošā Irīda Mizuka ir audžumamma kopš 2005. gada 5. janvāra, kad oficiāli ieguva audžu ģimenes statusu. Uzreiz pēc tam viņas paspārnē tika pieņemts puisis vārdā Adrians un vēlāk arī zēna māsa Loreta. Kļūt par audžumammu IRĪDU MIZUKU pamudināja tas, ka pašas bērni jau bija izauguši un devušies savā dzīvē, māja palika tukša, bet vēlme par kādu rūpēties viņu nepameta.

— Dzīvoju lauku mājās, un šajā lauku vidē grūti atrast darbu, jo vajag ar kaut ko nodarboties. Pabeidzu kursus šūšanā, bet arī šūšanas cehā nekāda darbība īsti nenotika. Kāda kaimiņiene man ieteica pamēģināt saņemties un kļūt par audžumammu, tādējādi piedāvājot iespēju bērniem augt ģimeniskā vidē. Tolaik Liezēres pagastā kā bāriņtiesas pārstāve bija Baiba Āboltiņa, un es četrus mēnešus katru sestdienu un svētdienu braucu uz Rīgu, lai apmeklētu kursus, jo par audžuvecākiem var kļūt, tikai izejot kursus — aizbildņa tiesības piešķir bez kursiem. Man spēks vēl pietika, gribēju par kādu rūpēties, ko apčubināt, tā kā savu mazbērnu tuvumā nebija. Grūtākais bija atrast grupu, kurā varētu sākt apmeklēt kursus. Tie notiek ļoti maz vietās. Man piedāvāja Jēkabpili un Rīgu. Izvēlējos Rīgu, jo tur dzīvo radi, līdz ar to atrisinājās arī nakšņošanas jautājums. Kursu laikā mums stāstīja, ka šie bērni ir mazliet citādāki, ka viņiem nepieciešama citādāka pieeja. Ar mums runāja arī psihologi. Es neteiktu, ka bija grūti, bet ir vajadzīga liela gribēšana un apņēmība, lai spertu šādu soli. Ir jāsaprot, ka tie visi ir īpaši bērni, kuriem ir problēmas. Par laimi es neesmu saskārusies ar lielām problēmām, vien tik, cik nu jauniešiem tās mēdz būt, — stāsta Irīda Mizuka.

Irīda Mizuka priecājas, ka savā paspārnē pieņēmusi Loretu un viņas brāli Adrianu, tādējādi dodot bērniem iespēju baudīt īstu ģimenes mīlestību.

Viņa ar savu izvēli ir apmierināta un neko nenožēlo. Audžuģimenes savulaik kopā atzīmēja gan Ziemassvētku eglītes pasākumus, gan rīkoja citas sanākšanas. Irīda atmiņas, ka agrāk Madonas pusē bija 20 audžuģimenes, bet tagad skaits laikam esot samazinājies.

— Pēc reformas bāriņtiesām palika tikai juridiskā puse, jo audžuvecāki par bērniem nav juridiski atbildīgi. Mūsu pienākums ir nodrošināt bērniem izglītību, medicīnu. Audžuģimenes ir apvienotas atbalsta centros, kas piedāvā speciālistu palīdzību, ja tas nepieciešams. Es esmu atbalsta centrā "Dzeguzēns", kas atrodas Rīgā. Katru mēnesi notiek atbalsta satikšanās *Zoom* platformā, kuru laikā izstāstām savas vajadzības, padalāmies tajā, ar ko netiekam galā. Citas audžumammas palīdz, pastāstot savu pieredzi. Reizi gadā izejam astoņu stundu apmācības, kas ir obligātas visām ģimenēm. To ietvaros mācāmies, pilnveidojamies. Ik gadu pie mums brauc pārbaude, kas apskata māju un izvērtē, vai viss ir pienācīgā kārtībā. Tāpat mēs rakstām psiholoģiskus aprakstus par bērniem. Reforma audžuģimenes attālināja no bāriņtiesas, — teic Irīda.

Viņa uzsver — prieks, ka apkārt ir jaunieši, līdz ar to neesot iespējams novecot, jo jāspēj tikt līdzi jaunās paaudzes tempiem. Uz jautājumu, kā iedrošināt cilvēkus spert šo soli un kļūt par audžuvecākiem, Irīda Mizuka atbild — tam jābūt patiesam sirds aicinājumam, un nauda nedrīkst kalpot kā motivācija.

— Cilvēkam jābūt apņēmīgam. Varbūt kāds domā, ka audzināt bērnu nav nekas pārāk sarežģīts, bet jāņem vērā, ka šie bērni ir citādāki, un ir jāmāk iejusties viņu ādā, lai izprastu un saprastu. Ja ģimenē ir divi cilvēki, lēmumam pieņemt tajā audžubērnu jābūt abpusējam. Kādam ir grūti iemīlēt svešu bērnu, sevišķi, ja mājās ir pašam savi bērni. Nedrīkst iestāties situācija, ka savu bērnu aizstāv un mīl vairāk, bet pret otru neizjūt to pašu, — akcentē Irīda.

Lielu paldies viņa saka Liezēres pagasta sociālajai darbiniecei Evitai Kirilovai, kas strādā ar ģimenēm un nekad neatsaka palīdzību. Atbalsts vienmēr tiek saņemts arī no "Dzeguzēna". Pateicība arī novada pašvaldībai, kas uz visiem lielajiem pasākumiem piešķir bezmaksas autobusu.

VIEDOKĻI

Ar neizmērojamu pacietību

Ģimenes psihoterapeite **Iveta Gargurne**: — Tas ir tikai pozitīvi, ka Madonas novada bāriņtiesas iniciatīva aicināt ikvienu līdzdarboties ģimeniskas vides radīšanā un nodrošināšanā bērniem, kuriem dažādu dzīves situāciju spiestiem jāatrodas ārpusģimenes aprūpē. Apsveicami, ja audžuģimeņu kļūtu vairāk.

Kad bērni nonāk ģimenē, viņi redz reālo dzīvi, viņi uzaug reālā vidē. Tā ir iespēja attīstīties ģimenē, mācities; 10 gadus esmu konsultējusi arī Madonas novada audžuģimenes. Kam ir jābūt, lai sniegtu mājas sajūtu bērniem? Kļūstot par audžuģimenēm, jārēķinās ar neizmērojamu pacietību vispārākajā pakāpē. Bērni audžuģimenē ienāk tādi, kādi viņi ir, arī daudz ko piedzīvojuši, un viņu dziedināšana prasīs gan pūles, gan lielu laiku. Vienīgais veids, kā varam bērnu dziedināt, ir sniegt daudz nesavtīgas mīlestības. Ja kāds cilvēks šajā pasaulē uz to ir gatavs, un es ticu, ka tādu cilvēku ir daudz, tad būt par audžuvecākiem ir īsti, pareizi un vietā. Visas materiālās un organizatoriskās lietas jau vairāk vai mazāk sakārtojas. Ja ir pārliecība, ka visu varēs pieņemt, varēs mācīt un to darīs ar sirdi, tad noteikti ir jākļūst par audžuģimeni. Ar bāriņtiesām gan bijusi maza saskare, pārsvarā esmu strādājusi tikai privāti.

Ruta Vizāne, kādreizējā Ļaudonas pagasta bāriņtiesas vadītāja: — Kā zināms, pagastu bāriņtiesas sniedz arī notariālos pakalpojumus. Bāriņtiesas apstiprina parakstus, dažādus apliecinājumus, nostiprinājuma lūgumus, pilnvaras u. c.

Pagaidām, kamēr likumdošana nav mainīta, lauku cilvēkiem izdevīgāk un arī krietni lētāk ir griezties pēc notariālajiem pakalpojumiem bāriņtiesā pagastos.

Ja nākotnē bāriņtiesas plāno vēl optimizēt, arī atslogot no notariālo pakalpojumu sniegšanas, tad lauku cilvēki, kas iepazīs notāru kantoru pakalpojumu cenrādi, diez vai būs apmierināti, ka tiks prasīta augstāka nodeva, vienkārši arī nevarēs atļauties. Lauku cilvēkiem, kam vēl jāaizkļūst līdz novada centram, jo nav sava transporta, arī tā būs problēma. Ar to jau sastopas to pagastu iedzīvotāji, kur notikusi iestāžu optimizācija.

Kas attiecas uz audžuģimenēm, kādreiz Ļaudonas pagastā bija piecas audžuģimenes, tagad — tikai viena, jo tas ir ļoti smags darbs.

Darbu bāriņtiesā beidzu 2019. gadā. Manā prakses laikā, kad strādāju, bija ļoti labs sociālais dienests. Manuprāt, būtu jāstiprina sociālais dienests, tad arī bāriņtiesām būs ja ne vieglāk, tad varbūt kāda nebūšana atkritīs. Jau manā laikā sociālā dienesta darbinieki bija ļoti noslogoti, pietrūka cilvēkresursu, lai visu varētu paveikt. Tāpat arī bāriņtiesām nav pietiekama resursa. Ja cilvēkam jābrauc 45 km uz darbu un atpakaļ, tad tas ir ne tikai laika, bet arī enerģijas patēriņš.

IVETA ŠMUGĀ

Atvērumā izmantoti AGRA VECKALNIŅA foto

MAF Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par pielikuma "Lasi. Vērtē. Analizē" saturu atbild SIA "Laikraksts STARS". *#SIF_MAF2023*